

РЕШЕНИЕ

№ 3159

гр. София, 12.05.2023 г.

В ИМЕТО НА НАРОДА

АДМИНИСТРАТИВЕН СЪД - СОФИЯ-ГРАД, Второ отделение 68 състав,
в публично заседание на 03.05.2023 г. в следния състав:

СЪДИЯ: Вяра Русева

при участието на секретаря Наталия Дринова, като разгледа дело номер **1985** по описа за **2023** година докладвано от съдията, и за да се произнесе взе предвид следното:

Производството е по реда на чл. 145 - чл. 178 от Административно Процесуалния Кодекс /АПК/ във връзка с чл.40 от ЗДОИ.

Образувано е по жалба на Сдружение „Публичен алианс ВЕТО“ срещу мълчалив отказ на изпълнителния директор на „Булгартрансгаз“ ЕАД да се произнесе по заявление за достъп до обществена информация вх.№24-00-72 от 12.01.2023г.

Обосновава съображения за незаконосъобразност на оспорения мълчалив отказ. Твърди, че дружеството е публичноправна организация по см. на § 1 т.4 от ЗДОИ, поради което дължи да предостави исканата обществена информация. Твърди, че търсената от него информация попада в приложното поле на ЗДОИ, по който е недопустимо постановяването на мълчалив отказ, а следва да се издаде мотивирано писмено решение от задължения субект. ЗДОИ изисквал изрично произнасяне и мълчаливия отказ е незаконосъобразен. Моли отказа да бъде отменен и преписката изпратена на ответника с указания за надлежно и законосъобразно произнасяне по заявлението.Претендира разноски.

Ответникът- Изпълнителният директор на „Булгартрансгаз“ ЕАД чрез процесуалния си представител в съпроводителното писмо, в с.з. и в писмени бележки оспорва жалбата с доводи, че не е задължен субект, исканата информация не е обществена и, че искането за предоставянето ѝ е неясно и неконкретизирано. Излага също и съображения по съществуването на искането обосноваващи неоснователността му. Претендира разноски.

Софийска градска прокуратура, редовно призована, не изпраща представител и не изразява становище по жалбата.

Административен съд София-град, като обсъди релевираните с жалбата доводи и прецени събраните по делото доказателства по реда на чл.235 ал.2 ГПК във вр.чл.144 АПК, намира за установено следното от фактическа и правна страна:

Сдружение „Публичен алианс ВЕТО“ е подал заявление за достъп до обществена информация вх.№24-00-72 от 12.01.2023г. до изпълнителния директор на „Булгартрансгаз“ ЕАД с искане за предоставяне достъп до обществена информация, а именно „да изясни факти и обстоятелства, свързани с процеса по сключване на споразумението за доставки на природен газ между „Булгартрансгаз“ ЕАД и турската компания „Боташ“, в т.ч. какви ще бъдат критериите по ценообразуването, във връзка с таксите по транзита на доставките на природен газ“ .

На основание чл. 28, ал.1 от ЗДОИ, заявленията за предоставяне на достъп до обществена информация се разглеждат във възможно най-кратък срок, но не по-късно от 14 дни след датата на регистриране. По заявлението от 12.01.2023г, срокът за произнасяне е бил до 26.01.2023г. вкл. До посочената дата, и към настоящия момент няма произнасяне на компетентния административен орган, поради което е налице формиран мълчалив отказ. На 20.02.2023г., в едномесечния срок по чл. 149, ал.2 от АПК е депозирана жалбата срещу мълчаливия отказ.

Жалбата е подадена от лице с надлежна процесуална легитимация, в предвидения срок за обжалване и срещу мълчалив отказ – акт, който подлежи на обжалване, подадена е пред надлежен съд, поради което е процесуално допустима.

Преди всичко и противно на доводите на ответника, съдът намира, че „Булгартрансгаз“ ЕАД е задължен субект по чл. 3, ал. 2, т. 1 от ЗДОИ, във вр. с § 1, т. 4, б. "в" от ДР на ЗДОИ, тъй като е дъщерно дружество на "Български енергиен холдинг" ЕАД, чиито едноличен собственик на капитала е българската държава, като правата на едноличния собственик се упражняват от министъра на енергетиката, който е принципал и има качеството на упражняващ правата на орган на управление - Общо събрание на дружеството. / Виж Р № 5642 ОТ 15.05.2020 г. ПО АДМ. Д. № 14716/2018 г., V ОТД. НА ВАС , Р № 9218 ОТ 18.06.2019 г. ПО АДМ. Д. № 969/2019 г., V ОТД. НА ВАС, Р № 15708 от 19.11.2019г по адм.д. № 3472/ 2018г на V отд на ВАС /.

В цитираната разпоредба на чл.3 от ЗДОИ е регламентирано изрично задължението на публичноправните организации по см. на § 1 т.4 от ДР на ЗДОИ да осигурят достъп до обществена информация, която се създава или се съхранява от тях. Насрещно на това задължение е правото на гражданите да изискат информация от държавен орган или учреждение, публичноправна организация по въпроси, които представляват за тях законен интерес, освен ако информацията не е държавна или друга защитена от закона тайна или не засяга чужди права /чл. 41 от Конституцията на Република България/.

Съгласно Решение № 7 от 4 април 1996г. по к.д. № 1 от 1996г.: „правото да се търси, получава и разпространява информация по чл. 41, ал. 1 от Конституцията принадлежи на всеки - физически и юридически лица, и защитава както интереса на личността, така и интереса на обществото да бъдат информирани. То се отнася и за печата, и за другите средства за масова информация. От друга страна, чл. 41, ал. 2 от Конституцията гарантира на гражданите достъп до информация от държавен орган или учреждение по въпроси, които представляват за тях законен интерес. /.../ Правото да се търси и получава информация по чл. 41, ал. 1 от Конституцията обхваща

задължението на държавните органи да осигуряват достъп до общественостнозначима информация. Съдържанието на това задължение подлежи на определяне по законодателен път. То включва задължение на държавните органи да публикуват официална информация, както и задължение да се осигурява достъп до източници на информация. Неговото ограничаване на основанията, посочени в изр. 2, изисква установяване по законодателен път на обстоятелствата, които се отнасят до съображения за национална сигурност или защита на обществения ред. Това се отнася и до основанията, на които може да бъде отказвана информация на гражданите от страна на държавни органи или учреждения съгласно чл. 41, ал. 2 от Конституцията. Правото, установено в тази разпоредба е лично. То се свързва с обоснован законен интерес на гражданите, а ограничаването му - със създаването на законова регламентация на хипотезите, в които информацията съставлява държавна тайна или друга тайна, за която съществуват предвидени от закона основания за опазването ѝ“.

Съгласно чл. 2, ал. 1 от ЗДОИ обществена информация /ОИ/ е всяка информация, свързана с обществения живот в Република България и даваща възможност на гражданите да си съставят собствено мнение относно дейността на задължените по закона субекти. В случая потърсената и отказана информация има характер на обществена такава, тъй като е свързана с обществения живот в страната. Тази обществена информация може да бъде обективизирана върху хартиен, електронен или друг носител /като звукозапис или видеозапис; чл. 2, ал. 2 във връзка с § 1, т. 1 от ДР на ЗДОИ/, т.е. носители, съхранени, получавани или създадени от организация от обществения сектор /задължените по ЗДОИ субекти – чл. 3, ал. 4 от с.з./. Допустимо е предоставянето на информация под формата на писмена справка, когато в същата са систематизирани конкретни данни, налични за определения период в администрацията на ответника.

Достъпът до служебна обществена информация е свободен и може да бъде ограничен в изрично изброените в чл. 13, ал. 2 от ЗДОИ хипотези.

Правопораждащ факт за задължителното произнасяне по реда на чл. 28 от ЗДОИ на изпълнителния директор на „Булгартрансгаз“ЕАД е характера на исканата информация. Ако исканата от заявителя информация е обществена по своя характер, органът е длъжен да се произнесе по направеното искане, като предостави или откаже предоставянето на исканата информация с оглед на ограниченията по чл. 37, ал. 1 ЗДОИ. Ако исканата информация не е обществена по своя характер, за сезирания орган няма да е налице задължение за произнасяне, тъй като компетентността му не би имала обект, по отношение на който да бъде упражнена. Характера на исканата информация и реда, по който следва да се предостави, са обстоятелства, които следва да бъдат съобразени от административния орган при преценка на основателността на искането, като в случай, че органът установи, че информацията не е обществена или редът по ЗДОИ е неприложим, следва да изложи мотиви в тази насока. Според правилото на чл. 38 от ЗДОИ задълженият субект е длъжен изрично да се произнесе в законоустановения срок по подаденото пред него заявление за достъп до обществена информация, с акт в който, при хипотезата на отказ, мотивирано да посочи кои са фактическите и правни основания, поради които не е възможно предоставяне на достъп до търсената информация.

При анализ на приетите по делото писмени доказателства, съдът приема, че ответникът е нарушил приложимия материален закон- чл.28, ал.2 ЗДОИ като не се е произнесъл писмено по подаденото заявление за достъп до обществена информация.

Тази разпоредба задължава органите или изрично определените от тях лица да се произнесат с решение за предоставяне или за отказ от предоставяне на достъп до исканата обществена информация и да уведомят писмено заявителя за своето решение. Във връзка с доводите на ответника, че заявлението за предоставяне достъп до обществена информация било неясно и неконкретизирано, то в чл. 29 от ЗДОИ е предвидена възможност за уточняване на заявлението за достъп, а именно в случай, че не е ясно точно каква информация се иска или когато тя е формулирана много общо, заявителят се уведомява за това и има право да уточни предмета на исканата обществена информация. Срокът по чл. 28, ал. 1 започва да тече от датата на уточняването на предмета на исканата обществена информация. Ако заявителят не уточни предмета на исканата обществена информация до 30 дни, заявлението се оставя без разглеждане. Ако изпълнителният директор на дружеството е счел, че искането е неконкретизирано е следвало да изпълни задължението си по чл. 29 от ЗДОИ и да даде възможност за уточняване на искането.

С оглед характера на обществените отношения, които урежда приложимия материален закон /предмета и целта на закона/ и при изричната разпоредба на чл. 28, ал.2, чл. 34 , чл.38 и чл.39 ЗДОИ за формата и съдържанието на решението, както и за връчването му, е налице императивна законова разпоредба, която изисква и задължава субектите по чл.3 от закона да се произнесат писмено по заявленията за предоставяне на достъп до обществена информация. При направено искане за достъп до информация задълженият субект е длъжен да разгледа подаденото заявление, извършвайки поредица от действия, регламентирани в разпоредбите на чл. 28 – чл. 33 вкл. от ЗДОИ, вследствие на които да прецени исканата информация дали е такава по определението на закона или не, налице ли са законови ограничения за достъп до исканата информация и в зависимост от това да уважи искането в пълен или ограничен обем, или да постанови мотивиран отказ. Това правило е приложимо и в случаите, когато задълженият субект прецени, че търсената информация не може да бъде получена на основание ЗДОИ. Единствената призната от специалния закон възможност за процедиране е да се постанови решение за предоставяне или за отказ за предоставяне на достъп до поисканата информация, за което да бъде уведомен заявителя. Правната конструкция по чл.58, ал.1 от АПК, уреждаща необорима презумпция, че сезираният орган не е съгласен /налице е формиран отказ/ и фикция за произнасяне /годен за обжалване акт/, е установена в защита на заявителя като му предоставя възможност да се защитава срещу бездействието на сезирания орган. След като специалният закон /ЗДОИ/ изисква изрично произнасяне на задължения субект, то неговото мълчание винаги се явява незаконосъобразен отказ в хипотезата на чл.58, ал.1 АПК.

Необсъждането на направеното заявление пречатства както жалбоподателя, така и съда да изведе волята на органа и практически се приравнява на липса на мотиви.

По изложените по-горе съображения съдът намира, че оспорения в настоящото производство мълчалив отказ е незаконосъобразен поради противоречие с разпоредбата на чл. 38 от ЗДОИ. Отказът следва да бъде отменен, а административната преписка да бъде върната на задължения субект за произнасяне. При новото произнасяне актът следва да бъде постановен от компетентния за това орган по чл. 3 ЗДОИ във връзка с чл. 28, ал. 2 от ЗДОИ, в предвидената писмена форма - решение, което да съдържа посочените в чл. 34, съответно чл. 38 от ЗДОИ

реквизити, и при спазване на предвидената в Глава трета на ЗДОИ процедура за предоставяне на достъп до обществена информация.

Относно разноските:

При този изход на спора, своевременно заявеното искане на жалбоподателя за присъждане на разноски е основателно и следва да бъде уважено-чл.143, ал.1 АПК. Направеното възражение от ответника за прекомерност, по арг. от чл.8, ал.3 от Наредбата № 1 от 9 юли 2004 г. за минималните размери на адвокатските възнаграждения, е основателно, тъй като делото не се отличава с фактическа и правна сложност в сравнение с другите дела от този вид, жалбоподателят не се е представлявал от адвокат в единственото проведено съдебно заседание по делото. Заплатеното от жалбоподателя адвокатско възнаграждение в размер на 2000 лв. следва да се намали до минимума по чл. 8 ал.3 от Наредбата, а именно в размер на 1000 лв.

Следователно дължими са на жалбоподателя разноски в размер общо на 1010 лв., включващи държавна такса в размер на 10 лв. и адвокатско възнаграждение в размер на 1000 лв.

Мотивиран от горното и на основание чл. 172, ал. 2, чл. 173, ал. 2 и чл. 174 от АПК, съдът

РЕШИ:

ОТМЕНЯ мълчалив отказ на изпълнителния директор на „Булгартрансгаз“ ЕАД да се произнесе по заявление за достъп до обществена информация вх.№24-00-72 от 12.01.2023г. на Сдружение „Публичен алианс ВЕТО“.

ИЗПРАЩА делото като преписка на изпълнителния директор на „Булгартрансгаз“ ЕАД за произнасяне по заявлението в четиринадесет дневен срок от влизане на настоящото решение в сила съобразно мотивите, при спазване на задължителните указания по тълкуването и прилагането на закона.

ОСЪЖДА „Булгартрансгаз“ ЕАД да заплати на Сдружение „Публичен алианс ВЕТО“ сумата в размер на 1010 лева, разноски по делото.

РЕШЕНИЕТО е окончателно и не подлежи на обжалване.

Съдия: